

PWYLLGOR TROSOLWG A CHRAFFU CORFFORAETHOL - DYDD MAWRTH, 27 IONAWR 2026

COFNOD O BENDERFYNIAD CYFARFOD O'R PWYLLGOR TROSOLWG A CHRAFFU CORFFORAETHOL A GYNHALIWYD YN HYBRID YN SIAMBR Y CYNGOR – Y SWYDDFEYDD DINESIG, STRYD YR ANGEL, PEN-Y-BONT AR OGWR, CF31 4WB AR DYDD MAWRTH, 27 IONAWR 2026 10:00

Presennol

Y Cyngorydd A Ulberini-Williams – Cadeirydd

F D Bletsoe
H Griffiths

JPD Blundell
AJ Williams

N Clarke
MJ Williams

HJ David

Presennol – O Bell

S J Griffiths

J Llewellyn-Hopkins

RL Penhale-Thomas

T Thomas

Ymddiheuriadau am Absenoldeb

M L Hughes

Y Cyngorydd John Spanswick – Ar Arweinydd

Kelly Watson - Prif Swyddog, Gwasanaethau Cyfreithiol a Rheoleiddio, AD a Pholisi Corfforaethol

Gwahoddwyr:

Y Cyngorydd Jane Gebbie
Y Cyngorydd Hywel Williams
Y Cyngorydd Martyn Jones
Y Cyngorydd Eugene Caparros
Y Cyngorydd Gary Haines
Y Cyngorydd Neelo Farr
Y Cyngorydd Melanie Evans

Dirprwy Arweinydd / Aelod Cabinet dros Wasanaethau Cymdeithasol, Iechyd a Llesiant
Aelod Cabinet dros Gyllid a Pherfformiad
Aelod Cabinet dros Wasanaethau Addysg ac Iechyd
Aelod Cabinet dros Newid yn yr Hinsawdd a'r Amgylchedd (Rhannu Swydd)
Aelod Cabinet dros Newid yn yr Hinsawdd a'r Amgylchedd (Rhannu Swydd)
Aelod Cabinet dros Adfywiad, Datblygiad Economaidd a Thai
Aelod Cabinet dros Adnoddau

Jake Morgan
Carys Lord
Lindsay Harvey
Claire Marchant
Janine Nightingale

Prif Weithredwr
Pennaeth Cyllid, Tai a Newid
Cyfarwyddwr Corfforaethol – Addysg, Blynyddoedd Cynnar a Phobl Ifanc
Cyfarwyddwr Corfforaethol - Gwasanaethau Cymdeithasol a Lles
Cyfarwyddwr Corfforaethol - Cymunedau

This document is available in English / Mae'r ddogfen hon ar gael yn Saesneg

PWYLLGOR TROSOLWG A CHRAFFU CORFFORAETHOL - DYDD MAWRTH, 27 IONAWR 2026

Deborah Exton
Joanne Norman
Nigel Smith

Cyfarwyddiaeth y Prif Weithredwr
Rheolwr Grwp Cynllunio Ariannol a Rheoli Cyllidebau
Rheolwr Grŵp – Prif Gyfrifydd

Swyddogion:

Meryl Lawrence
Jessica Mclellan

Uwch Swyddog Gwasanaethau Democrataidd - Craffu
Swyddog Craffu

Datganiadau o Ddiddordeb

Y Cynghorydd A Ulberini-Williams – Eitem 4 – Personol – Deiliad y Swydd Presennol – Cadeirydd, Pwyllgor Trosolwg a Chraffu Corfforaethol ynghylch y Gweithgor Craffu ar y Gyllideb, ynghylch cyflogau dewisol, a'i gŵr yn gweithio fel athro dosbarth yn Ysgol Gyfun Pen-coed.
Y Cynghorydd AJ Williams – Eitem 5 – Personol – Llywodraethwr Cymunedol yn Ysgol Gynradd Coety.

181. Cymeradwyaeth Cofnodion

Y Penderfyniad a Wnaed	<u>PENDERFYNWYD:</u> Cymeradwyo cofnodion cyfarfod y Pwyllgor Trosolwg a Chraffu Corfforaethol dyddiedig 11 Rhagfyr 2025 fel cofnod gwir a chywir.
Dyddiad Gwneud y Penderfyniad	27 Ionawr 2026

182. Strategaeth Ariannol Tymor Canolig 2026-27 i 2029-30

Y Penderfyniad a Wnaed	<u>PENDERFYNWYD:</u> Ar ôl ystyried yr adroddiad a thrafodaeth fanwl gydag Aelodau'r Cabinet ac Uwch Swyddogion, fe wnaeth y Pwyllgor yr argymhellion a'r ceisiadau canlynol am wybodaeth ychwanegol a chytunodd i gyflwyno'r
------------------------	---

	Argymhellion i'r Cabinet ar 3 Chwefror 2026: Argymhellion <u>Treth y Cyngor</u> Mynegodd y Pwyllgor bryder ynghylch y cynnydd arfaethedig uwchlaw chwyddiant i Dreth y Cyngor a'r pwysau y mae llawer o drigolion yn eu hwynebu wrth gydbwyso cyllidebau eu cartrefi i gwrdd â chost Treth y Cyngor. Felly, argymhellodd y Pwyllgor yn gryf y dylai'r Cabinet ystyried adolygu ei setliad cyllidebol terfynol, gan gynnwys y cynigion presennol am ostyngiadau a defnyddio'r cyllid nas dyrannwyd o'r cynnydd i 4.6% i sicrhau'r Dreth y Cyngor isaf posibl. <u>Naratif ynghylch: Demograffeg</u> Gan gyfeirio at baragraff 3.1.3 o adroddiad y Cabinet, argymhellodd y Pwyllgor y dylid cynnwys naratif pellach ynghylch y newid demograffig yn y Fwrdeistref Sirol a bod yna ddadansoddiad mwy manwl o'r ystodau oedran, e.e. pobl ifanc, oedolion a phobl hŷn, ac ati, er mwyn deall yn well yr effaith yn y dyfodol ar niferoedd y disgyblion mewn ysgolion a darpariaeth gofal cymdeithasol ar gyfer cynllunio darpariaeth gwasanaethau. <u>Ariannu yn Llawn Ymrwymadau Polisi Cenedlaethol</u> Argymhellodd y Pwyllgor y dylid ariannu'n llawn yr holl ymrwymadau polisi newydd sy'n deillio o bwysau deddfwriaethol gan Lywodraeth y DU neu Lywodraeth Cymru (LIC) a bod y Pwyllgor yn cefnogi'r Cabinet yn llawn wrth lloïo San Steffan a LIC i ddarparu digon o gyllid. <u>Trawsnewid mewn Ysgolion ac Addysg</u> Trafododd y Pwyllgor yr angen am drawsnewidiad yn y Cyngor drwyddi draw, yn benodol y swyddogaeth yn ymwneud ag ysgolion ac addysg, i weld beth y gellir ei wneud yn well a'r effaith y mae'r fformiwla ariannu a gymhwysir i ddyraniadau cyllideb ysgolion yn ei chael ar yr amrywiadau rhwng balansau cyllidebau ysgolion ac argymhellodd: - bod gwaith yn cael ei wneud i roi gwell dealltwriaeth o'r rhesymau dros yr amrywiadau rhwng balansau cyllidebau ysgolion; - bod y fformiwla ariannu a gymhwysir i ddyraniadau cyllidebau ysgolion yn cael ei hadolygu; a bod yr uchod yn cael ei fwydo'n ôl i bennu cyllideb y flwyddyn nesaf ynghyd â diweddariad ynghylch pa drawsnewidiad sydd wedi digwydd mewn ysgolion ac addysg.
--	---

	5. <u>Atal Llifogydd a Thir y Cyhoedd</u> Trafododd y Pwyllgor ymateb y Cabinet i Argymhelliad 17 gan y Gweithgor Craffu ar y Gyllideb a nododd, 'bydd y Gyfarwyddiaeth yn edrych i flaenoriaethu gwariant ar fesurau atal llifogydd', ond tynnodd sylw at y ffaith ei bod yn hanfodol cyfeirio at gyllid ar gyfer atal llifogydd yn y Cynllun Ariannol Tymor Canolig ac argymhellodd y dylai'r Cabinet ystyried cynnwys mesurau atal llifogydd o fewn y naratif yn <i>NEW 4, Tir y Cyhoedd</i>, ym Mhwysau Cyllidebol Ychwanegol y Setliad Terfynol, £1.5m. 6. <u>Dull y Cyngor o ran Atal Llifogydd a Gwasanaethau Peirianeg</u> Cyfeiriodd yr aelodau at y cysylltiad rhwng Argymhellion 17 (Atal Llifogydd) ac 18 (Gwasanaethau Peirianeg) y Gweithgor Craffu ar y Gyllideb a thynnu sylw at y cyfle i ddefnyddio atebion peirianeg a rhai sy'n seiliedig ar natur i atal llifogydd. Argymhellodd y Pwyllgor y dylid ystyried edrych ar atal llifogydd gyda ffocws peirianeg, e.e. plannu coed i greu gwlyptiroedd i arafu llif y dŵr i ffwrdd o dai i atal llifogydd, disodli ymylon ffyrdd gyda systemau draenio cynaliadwy, ac ati, a bod yn fwy beiddgar a rhagweithiol wrth ddenu a defnyddio grantiau a chyllid sydd ar gael. Ceisiadau am Wybodaeth Ychwanegol 7. <u>Treth y Cyngor – Ail Gartrefi</u> Trafododd y Pwyllgor Bolisi'r Cyngor ar gyfer taliadau Treth y Cyngor ar ail gartrefi a gofynnodd am: - y wybodaeth gymharol gan Awdurdodau Lleol eraill ynghylch eu lefel o ffioedd; - a ydynt wedi gostwng eu cyfraddau; - yr effaith ar nifer yr ail gartrefi yn ardal eu hawdurdod lleol; ac - yr effaith y mae'r cynnydd yng nghostau Pen-y-bont ar Ogwr wedi'i chael. 8. <u>Cyfraddau Ynni ar gyfer Ysgolion</u> Gofynnodd y Pwyllgor am wybodaeth ynghylch cost rhagamcanol trydan, nwy a dŵr i ysgolion yn y flwyddyn ariannol nesaf a sut y rhagwelir y bydd hyn yn effeithio ar gyllidebau ysgolion. 9. <u>Pwysau Cyllidebol – Anghenion Dysgu Ychwanegol (ADY)</u> Cyfeiriodd y Pwyllgor at y cyhoeddiad gan Lywodraeth Cymru ym mis Rhagfyr ynghylch cyllid pellach o £8.2m eleni ar gyfer ADY a gofynnodd am swm y cyllid hwnnw a ddyrannwyd ar gyfer Pen-y-bont ar Ogwr, pryd y disgwyliid derbyn y cyllid, ac a ddisgwyliid cyllid grant pellach yn ystod y
--	--

	flwyddyn y gellid ei wrthbwysu yn erbyn y Pwysau Cyllidebol cylchol. 10. <u>Gwella Ysgolion</u> Cyfeiriodd y Pwyllgor at EDNEW 2, Gwella Ysgolion, yn y Pwysau Cyllidebol sy'n Dod i'r Amlwg ar y Gyfarwyddiaeth o £225k a bod cyfraniad o £500k yn flaenorol tuag at Gonsortiw Canolbarth y De a gofynnodd, pan fydd y cyllid ar gyfer dadgyfuno o'r gwasanaeth wedi'i gwblhau, am fanylion ynghylch a yw'r gwahaniaeth wedi arwain at arbed refeniw. 11. <u>Cynnal a Chadw Ysgolion</u> Cyfeiriodd y Pwyllgor at SCHNEW 1, <i>Cynnal a Chadw Adeiladau</i> a'r cyhoeddiad diweddar gan Lywodraeth Cymru ynghylch cyllid ychwanegol o £20 miliwn ar gyfer cynnal a chadw ysgolion a gofynnodd am swm y cyllid hwnnw a ddyrannwyd ar gyfer Pen-y-bont ar Ogwr, pryd y disgwyliid derbyn y cyllid, a'r effaith ar y Pwysau Cyllidebol sy'n Dod i'r Amlwg ar y Gyfarwyddiaeth hwn. 12. <u>Darpariaeth Breswyl Fewnol – Gwasanaethau Plant</u> Cyfeiriodd y Pwyllgor at SSW 1 yn y Pwysau Cyllidebol sy'n Dod i'r Amlwg ar y Gyfarwyddiaeth a gofynnodd am ddadansoddiad o'r diffyg ar Gartrefi 1, 2 a thri mis o Gartref 3. 13. <u>Cronfa Chwaraeon y Gist Gymunedol</u> Cyfeiriodd y Pwyllgor at NEW 3, <i>Datblygu Chwaraeon</i>, ym Mhwysau Cyllidebol Ychwanegol y Setliad Terfynol a gofynnodd am ddadansoddiad o faint fydd ar gael ar gyfer cronfa chwaraeon y Gist Gymunedol ar gyfer cyllid cyfatebol ar gyfer Clybiau, grantiau a gwobrau Cymunedol. 14. <u>Trafnidiaeth – Cynlluniau Peilot Llwybrau Bysiau</u> Cyfeiriodd yr aelodau at COM 2 – Pwysau Cyllidebol sy'n Dod i'r Amlwg ar y Gyfarwyddiaeth a NEW 6, <i>Trafnidiaeth</i>, ym Mhwysau Cyllidebol Ychwanegol y Setliad Terfynol sydd ill dau'n ymwneud â'r cynlluniau peilot ar gyfer llwybrau bysiau newydd a gofynnodd y Pwyllgor am fanylion y llwybrau arfaethedig newydd a chostau tebygol y cynlluniau arfaethedig.
Dyddiad Gwneud y Penderfyniad	27 Ionawr 2026

183. Strategaeth Gyfalaf 2026-27

Y Penderfyniad a Wnaed	<u>PENDERFYNWYD:</u> Ar ôl ystyried yr adroddiad a thrafodaeth fanwl gydag Aelodau'r Cabinet ac Uwch Swyddogion, fe wnaeth y Pwyllgor yr argymhellion a'r ceisiadau canlynol am wybodaeth ychwanegol: Argymhellion 1. Trafododd y Pwyllgor gywirdeb ac amseroldeb data yn adroddiadau'r Rhaglen Gyfalaf Chwarterol i'r Cyngor ac argymhellodd y dylid ystyried defnyddio a chynnwys data amser real ac amseroldeb adrodd. Yn benodol, bod unrhyw brosiectau allweddol a gymeradwywyd, oediadau neu wariant ychwanegol ar brosiectau wedi'u cynnwys. 2. Argymhellodd y Pwyllgor y dylid cynnwys infograffeg weledol, e.e. siartiau llif, diagramau, ac ati, sy'n dangos sut mae prosiectau'n cael eu cychwyn, y broses gymeradwyo ar gyfer derbyn prosiect ar gyfer y Rhaglen Gyfalaf, a sut mae elw ar fuddsoddiad neu effaith refeniw prosiect yn cael eu hasesu. 3. Mynegodd y Pwyllgor bryder ynghylch oedi neu lithriad rhagweladwy wrth gyflawni Rhaglenni Cyfalaf ac argymhellodd y dylai pob prosiect gael cymeradwyaeth gadarn a bod rheoli prosiectau yn cael ei safoni ar draws pob prosiect a rhaglen i sicrhau bod y pwyntiau uwchgyfeirio cywir yn digwydd ar yr adegau cywir. 4. Cyfeiriodd y Pwyllgor at ymateb y Cabinet i Argymhelliad 3 gan y Gweithgor Craffu ar y Gyllideb a dderbyniwyd ond ni nododd yr ymateb naratif y byddai unrhyw gamau pellach yn cael eu cymryd ac argymhellodd, fel rhan o'r twf trawsnewid arfaethedig, y dylid ystyried sut mae Rhaglenni Cyfalaf mewn Awdurdodau Lleol a sefydliadau eraill yn cael eu rheoli i archwilio arfer gorau ac i werthuso, llywio a gwella dull Pen-y-bont ar Ogwr. Ceisiadau am Wybodaeth Ychwanegol 5. Gofynnodd y Pwyllgor faint o gyfanswm y Rhaglen Gyfalaf o £303m sy'n cael ei ddyrannu i gyflawni Ymrwymiad Net Sero 2030.
------------------------	--

PWYLLGOR TROSOLWG A CHRAFFU CORFFORAETHOL - DYDD MAWRTH, 27 IONAWR 2026

	6. Gofynnodd y Pwyllgor am gael gweld y cofrestrau risg ac enghreifftiau darluniadol eraill o reoli risg Prosiectau Cyfalaf.
Dyddiad Gwneud y Penderfyniad	27 Ionawr 2026

184. Enwebiad Pwyllgor Trosolwg a Chraffu ar y Cyd (JOSC) Bwrdd Gwasanaeth Cyhoeddus (PSB) Cwm Taf Morganwg

Y Penderfyniad a Wnaed	<u>PENDERFYNWYD:</u> Cytunodd y Pwyllgor i ohirio'r adroddiad tan ei gyfarfod ar 26 Mawrth 2026.
Dyddiad Gwneud y Penderfyniad	27 Ionawr 2026

185. Diweddariad Rhaglen Gwaith

Y Penderfyniad a Wnaed	Cymeradwyodd y Pwyllgor ei Flaenraglen Waith yn Atodiad A yn amodol ar yr ychwanegiadau canlynol, nododd y Daflen Weithredu Monitro Argymhellion i olrhain ymatebion i Argymhellion y Pwyllgor a wnaed mewn cyfarfodydd blaenorol yn Atodiad B a nododd y Blaenraglenni Gwaith ar gyfer y Pwyllgorau Trosolwg a Chraffu eraill yn Atodiadau C, D ac E. 1. Parodrwydd y Cyngor i Ymateb i Stormydd a Thywydd Garw i gynnwys Strategaeth y Cyngor ynghylch Ymateb i Lifogydd ac Atal Llifogydd; a 2. Diweddariadau Chwarterol gan Fwrdd y Rhaglen Trawsnewid ar ôl ei sefydlu.
Dyddiad Gwneud y Penderfyniad	27 Ionawr 2026

186. Materion Brys

Y Penderfyniad a Wnaed	Dim
Dyddiad Gwneud y Penderfyniad	27 Ionawr 2026

I arsylwi dadl bellach a gynhaliwyd ar yr eitemau uchod, cliciwch ar y [ddolen](#) hon

Terfynwyd y cyfarfod yn 15:58